

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

ACADEMIA TEOLOGICĂ

— 1924—1934 —

Se împlinesc zece ani, la 6 Decembrie 1934, de când plăpânda noastră instituție de înaltă cultură religioasă și morală a primit menirea sfântă, să pregătească pe viitorii propovăduitori ai Evangheliei Mântuitorului în una din cele mai expuse regiuni a Țării, în reînviata Eparhie a Vadului, Feleacului și Clujului.

La această dată istorică pentru noi, facem un scurt popas și privind cu înfiorare asupra trecutului, ne pătrunde un sentiment de plăcută mângâiere, că partea de contribuție la consolidarea bisericii noastre strămoșești pe aceste meleaguri, în decursul acestui deceniu, dată de Academia noastră Teologică a corespuns în mod satisfăcător menirii înalte, ce i s'a încredințat!

Ca susținători și îndrumători spirituali ai acestei instituții, ținem să precizăm, că din primul moment ne-am dat sama, de munca grea și serioasă ce ne așteaptă. Și cu zel și râvnă stăruitoare ne-am năzduit, în cadrele modestelor noastre puteri, să corespundem îndatoririlor multiple ce ne-am asumat.

Dela începutul ființării școlii noastre a fost inițiată o direcție bună, un program corespunzător de activitate fericită în ajungerea scopului ce ne-am propus. Cu mijloace materiale modeste, dar cu însuflețire și energii sporite prin dragostea spre ideal, s'a produs relativ mult. Academia noastră a fost astfel îndrumată, să nu fie numai o instituție pentru înregistrarea și răspândirea de noi descoperiri și elaborate științifice, ci ea înainte de toate să fie o instituție de educație religioasă și morală, un laborator, de unde cei intrați sub aripile ei ocrotitoare, să poată ieși bine pregătiți pentru apostolatul ce-i așteaptă.

Ea a căutat prin profesorii săi să le sporească tinerilor ce-și petrec anii în cadrele sale, pe lângă cunoștințele teoretice strict necesare, și elanul sufleteș, ca și puterea credinței de mai bine. A fost ținut în permanență un contact viu sufleteș între membrii corpului didactic și tinerii încredințați călăuzirii și îndrumării lor.

Astfel din acest viu raport, din această binefăcătoare legătură sufletească au rezultat cele mai importante elemente de adevărată pregătire a candidaților noștri de preoție. Și avem mângâierea și mulțumirea sufletească să constatăm, că Școala noastră prin factorii ei, cari o susțin și o reprezintă s'a dovedit în decursul celor 10 ani de ființare și activitate, să fie o adevărată promovatoare și ocrotitoare a credinței dreptmăritoare, a moravurilor creștinești și a tradițiilor sfinte în cadrele patriei noastre întregite; cu un cuvânt o instituție prin excelență, de serioasă pregătire a unei preoții, capabilă a fi apărătoarea entuziastă și înțeleaptă a Legii noastre strămoșești sub toate raporturile.

S'a impus fie prin preoții bine pregătiți, ce i-a dat, fie prin activitatea profesorilor săi în domeniul școlar și bisericesc, în cei câțiva ani de existență ca un serios și indispensabil factor de cultură și educație religioasă în reînviata Ciitorie a marului Voevod și Domn al Moldovei, Ștefan.

Când prăznuim aniversarea celor zece ani împliniți, ne simțim întăriți în convingerea, că după trecerea cu succes a obstacolelor și greutăților inerente oricărui început, putem nutri îndreptățite nădejdi într'un viitor mai strălucit și mai bogat în roade binecuvântate.

Săvârșim din fericitul prilej al aniversării primului deceniu de existență o prăznuire jubilară; dar mai dăm publicității în acelaș timp și o carte comemorativă dorind din suflet, ca lucrur-

rile bune, ce se vor evidenția de pe paginile ei, să recompenseze cel puțin în parte stăruința, zelul, purtarea de grijă și dragostea părintească a preaiubitului nostru Arhipăstor și Ciitor, ca și a celorlalți distinși binefăcători și susținători ai noștri.

Cei cari s'au împărtășit din roadele binecuvântate ale modestei noastre instituții, nu ne îndoim, că răsfoind această carte vor găsi elemente noi de încurajare și însuflețire pentru munca și idealul, spre care au fost pregătiți să tindă și să năzuiască în nobila carieră ce și-au ales-o.

Iar scumpei noastre „Alma Mater” îi urăm să prăznuiască aniversarea a nenumărate decenii, tot mai bogate în roade binecuvântate spre biruința și triumful cauzei sfinte, ca și spre înălțarea neamului și a patriei noastre întregite.

În numele corpului profesoral:

Arhid. I. VASCĂ, Rector.

ANIVERSARE

Academia noastră teologică serbează zece ani de viață. Faptul constituie de sigur un eveniment cultural pentru eparhia Vadului, așa de tânără și ea. Fără a-i exagera proporțiile, ținem totuși să-i fixăm importanța în viața bisericească și națională din părțile de nord ale Ardealului.

A încerca, într'o Episcopie nouă, unde totul era de făcut — să înființezi dela început o *Academie teologică*, era fără îndoială, un act temerar. Dacă el s'a produs, meritul revine evident curajului și clarvederii Prea Sfințitului Episcop Nicolae, care și-a dat seama din cea dintâi zi, că fără o școală de pregătirea Clerului nu se poate concepe organizarea unei eparhii. Și a realizat-o în pofida unor greutăți serioase, cari nici azi n'au dispărut încă cu totul.

Ca și în alte ramuri de creațiune, P. S. Părinte s'a dovedit un norocos înțelept, reușind să constituie, treptat, un corp profesoral devotat răspunderilor la care a fost chemat. Munca desfășurată de tinerii și bine pregătiți profesori, a conturat tot mai precis viabilitatea instituției și valoarea ei necontestată în desvoltarea Bisericii.

Să ne gândim, că aici s'au format în curs de 10 ani seriile de teologi, cari primind taina hirotoniei, au dat viață nouă unui respectabil număr de sate românești, lăsate în părăsire, tocmai în ținuturile cele mai

înapoiate ale Ardealului. Prin ei n'a fost salvată numai ortodoxia, ci s'a întărit și conștiința națională, făcându-se operă durabilă în ordinea consolidării noastre de Stat.

Dar silințele profesorilor nu s'au limitat la această capitală misiune de a pregăti suflete de păstori, cu totul devotați Domnului, ci ele au trecut și în câmpul elaborării științifice, al vestirii cuvântului și al propagandei culturale, unde s'au dovedit destoinice și pline de entuziasm. Această înțelegere dreaptă a rosturilor profesionale, le-a asigurat toată simpatia și recunoștința eparhioților.

E firesc deci, ca la aniversarea celei dintâi decade de existență a Academiei teologice, să ne găsim toți în jurul ei, aducând omagii meritate aceloră, cari, zi de zi, îi făuresc prestigiul și-i sporesc autoritatea culturală.

„Renașterea”, ale cărei coloane sunt onorate de scrisul profesorilor sărbătoriți, simte o specială bucurie putându-le exprima sentimentele de sinceră grațitudine, ce animează pe toți cititorii clerici și mireni, din cuprinsul Episcopiei noastre.

„Propoveduirea crucii este o nebunie pentru cei ce sunt pe calea pierzării, dar pentru noi, cari suntem pe calea mântuirii, este o putere a lui Dumnezeu.”

1. Corinteni 1, 18.

Serbarea jubilară a Academiei teologice.

La 6 Decembrie 1934 (Sf. Nicolae) împlinindu-se zece ani de la înființarea Academiei noastre teologice, Rectorul și Profesorii au hotărât să aranjeze o **prăznuire jubilară** sub înaltul patronaj al P. Sf. Sale Episcopului Nicolae.

La această serbare sunt în-deosebi invitați foștii studenți ai Academiei, cari peste o sută sunt preoți în Eparhia Clujului.

Bineveniți sunt toți prietenii și sprijinatorii acestei înștițuții.

Iată și invitarea pentru serbare, ca și programul Concertului religios dat de Corul Academiei :

Academia teologică ortodoxă română Cluj (1924—1934) din fericitul prilej al împlinirii unui deceniu de existență vă invită cu deosebită onoare la prăznuirea jubilară, care se va săvârși în ziua de 6 Decembrie 1934 (Sf. Nicolae), sub înaltul patronaj al P. Sf. Sale Episcopului Nicolae Ivan.

Programul: Orele 10 a. m.: Sf. Liturghie cu Te-Deum, oficiată în Biserica Catedrală de către Profesorii Academiei. Predică: Rectorul Dr. I. Vască. Orele 11^{1/2} a. m.: *Comemorare solemnă* în Sala festivă a Consiliului Eparhial. 1. a) „Imn jubilar“ b) „Cu noi este Dumnezeu“ (Corul

Academiei sub conducerea dlui Prof. Dr. V. Petrașcu. 2. a) Cuvântul Rectorului Academiei. b) Omagiul Societății Studențești „Credința Ortodoxă“ rostit de președ. I. Goșescu. c) Even-tuale cuvântări. 3. a) „Psalm 100“ b) „Pe noi înșine“ (Corul Academiei).

*

Orele 6 p. m.: **Concert religios**, dat de corul Academiei sub conducerea dlui Prof. Dr. V. Petrașcu, în Catedrala ort. rom. din Cluj, cu următorul program: 1. „Imn jubilar“, textul și muzica de Dr. V. Petrașcu. 2. „Tatăl nostru“ de C. Porumbescu. 3. „Cu noi e Dumnezeu“. 4. „Ochiul inimii mele“ de A. Bena. 5. „Lumină lină“ de E. Mandicevski. 6. „Rugăciune“ text de O. Goga, muzica de C. Șandru. 7. „De Tine se bucură“ de C. Porumbescu. 8. „Iehova mă conduce“ de Vorobchievici. 9. „Psalm 100“ de E. Mandicevski. 10. „Sfânt, sfânt, sfânt“ de I. Mureșanu. 11. „Cecururile spun“ de Davidoff. 12. a) „Ție se cuvine“ de Vorobchievici. b) „Pe noi înșine“ de S. Drăgoi. — Intra-rea liberă. În timpul concertului ușile Catedralei vor rămânea închise.

Din acest prilej jubilar s'a editat și o foarte frumoasă carte comemorativă.

Conferințe preoțești și cercuri religioase.

Conferința de toamnă a preoțimii și adunarea F.O.R. din protopopiatul Abrud.

În anul acesta fericita ocazie de a avea pe aproape toți preoții din protopopiatul nostru i-a revenit parohiei Abrud-Sat. Ziua de 14 Octombrie pentru această parohie a fost zi de mare înălțare sufletească și din motivul, că pe lângă preoțime i-a făcut cinstea și Frăția Ortodoxă Română secția Abrud, care a colaborat cu preoțimea într'un mod laudabil.

Serviciul divin s'a săvârșit în sobor de 12 preoți, în frunte cu prot. P. Popovici.

Corul local execută liturghia Gh. Dima bine și frumos. Predică păr. I. Fodorean, vorbind convingător despre iertarea păcatelor.

După serviciul divin tot în biserică se ține adunarea *Frăției Ortodoxe Române* care prin graiul președintelui secției dl *Dum. Abrudan*, primpretor, își accentuează necesitatea existenței sale. Dl Abrudan un adânc cunoscător al vicții poporului ca și a bisericii pledează cu splendidă d-sale vorbire pentru legătura sfântă, ce trebuie să fie între popor și biserică și îndeamnă pe toți să se îndrepteze către cele religioase, ca către singurele mijloace, cari îl pot mântui și feri pe om.

Al doilea ia cuvântul dl Dobrotă, comerciant, secretarul secției Abrud a F.O.R. care într'o lungă conferință — potrivită în alt loc — arată cauzele pentru cari nu merg bine lucrurile în țara noastră.

Preotul local O. Oniciu, multumește atât preoțimei cât și secției F. O. R.

După masă s'a ținut apoi conferința intimă a preoțimei în sala de cor.

P. On. D. protopop P. Popovici rostește o emoționantă cuvântare despre purtarea preotului față cu misiunea sa sfântă și față de societate pe care o servește. Între altele spune că preotul e dator „să stabilească armonia cea mai desăvârșită cu sine însuși“.

Se citesc apoi de Pr. Nic. Gavra referatele celor 2 lucrări și anume: „*Preotul și politica*“ și „*Foloasele și dezavantajele Oastei Domnului*“.

Față de întâia după o vie discuție se hotărăște:

Că idealul ar fi ca preotul să nu facă politică, dar că de prezent împrejurările îl silesc, deci trebuie să facă politică.

Se cere reprezentarea bisericii în parlament ca și a altor instituții prin aleșii săi adevărați și demni.

Față de a doua temă se hotărăște, că acolo unde există această societate preotul e dator a se pune în fruntea ei, iar unde nu există, să se înființeze, dacă o cere poporul.

După ce se comunică unele ordine ale superiorității se hotărăște ca să se trimită o adresă de omagiu d-lui Ministru al Cultelor, rugându-l totodată ca să ordone distribuirea ajutorului preoților din munți cari sunt în mare strâmtoare.

Pr. V. POPESCU

Conferința de toamnă a tractului Lăpuș.

S'a ținut la 26 Octombrie în parohia *Cornești*.

Utrenia și sf. Liturghie oficiate în sobor de 7 preoți sub conducerea șefului tractual prot. Șt. Gheție s'au

ținut prin predicile rostite de Pr. P. Picu „Explicarea evangheliei zilei“ și Pr. V. Puica „Despre adevărata biserică.“

Imediat după serviciul divin ne-am întrunit în conferință intimă în școală. Părintele protopop Ștefan Gheție deschide ședința.

Se pune la ordinea zilei tema oficială „Preotul și politica“. Se citesc trei lucrări: A. Manu, Picu și Pinte. La discuția liberă asupra temei iau parte mai mulți inși, ajungând la următoarele concluzii:

a) Preoțimea să facă o politică unitară condusă de principiile Evangheliei lui Hristos;

b) Să lupte contra tuturor curenților materialiste;

c) Să combată anarhismul, comunismul și sectarismul, în special francmasoneria;

d) Politica de partid, așa cum se face azi, să fie exclusă cu desăvârșire din sânul preoțimei.

Raportorul Gh. Todea citește raportul despre activitatea preoților și a cercurilor religioase în decursul anului curent.

Apoi s'a tratat pe scurt problema „Catehizația în școala primară“ fiind timpul prea înaintat. Dorința unanimă a preoțimei este să se editeze manuale de religie conform programei Sfântului Sinod și pentru cl. V—VII.

Preoțime tractului Lăpuș în unanimitate se roagă:

1. Sfântul Sinod să rezolve favorabil problema importantă „recăsătorirea preoților văduvi“, fiind de interes general atât pentru biserică cât și pentru slujitorii ei.

2. Ministerul Cultelor să se separeze de cel al Instrucțiunii, având buget propriu fiind de mare importanță atât pentru biserică, cât și pentru Stat.

Pr. Gh. MICU

Conferința de toamnă din protopopiatul Luduș.

În anul acesta conferința de toamnă, a preoțimei din tractul Luduș, s'a ținut la Hiria, în ziua de 28 Octombrie a. c.

La ora 9 dimineața începe sf. Liturghie săvârșită în sobor în frunte cu păr. protopop R. Popa.

La sfârșit a predicat Pr. Teodor Lazar-Grindeni, despre „Încredere“ iar la cununie păr. protopop ține o cuvântare ocazională foarte frumoasă despre „iubire ca temelie a familiei creștine“.

Păr. protopop deschide conferința și salută preoții prezenți, în cuvinte simțite, apoi dă sfaturi de încurajare în lupta grea ce o are azi preotul.

Urmează critica, mai întâi asupra serviciului divin și asupra predicii.

După masă conferința se continuă tot în casele parohiale cu citirea dării de seamă despre cercurile religioase din partea păr. Stan-Chețani. Și apoi păr. Ioan Moldovan-Petrilaca citește referatul „Preotul și politica“. La discuție iau parte aproape toți preoții.

Atât din lucrări cât și din cele discutate s'a ajuns la următoarea concluzie:

1. Preoții trebuie să facă politică, dar nu ca până acuma. Fiecare preot pe viitor trebuie să activeze mai intens în cadrele partidului în care s'a înrolat, însă cu cinste, dreptate și autoritate.

2. Pentru a cunoaște cum trebuie să activăm, se evocă marile figuri bisericești din trecut ca, Șaguna, Sava Brancovici etc.

3. Se ia act cu regret de indiferența multor preoți parlamentari, cari n'au servit cum trebuia interesele Bisericii și ale Clerului.

La propuneri se primește ideea păr. Vătășan din Spălnaca, ca să se înființeze la centrul nostru protopopesc un fond de ajutorare mutuală a preoților. Pentru studierea și întocmirea statutelor se și alege o comisie compusă din Pr. D. Biji-Deag, Iulian Macaveiu-Sâniacob, Constantin Popeanș-Zau și Ioan Velțan-Chinciș.

Programul se încheie cu vecernia, servită din partea preoților Biji, Apahidean și Velțan. A predicat Pr. Ioan Velțan despre „Viața vecinică.“

Astfel după o bucurie frățească de câteva ore, ne despărțim și fiecare preot se îndreaptă către parohia lui, cu puteri noi de muncă și dragoste desăvârșită față de Hristos.

Pr. I. VELȚAN-Chinciș.

*

Conferința de toamnă a protopopiatului Lupșa.

În ziua de 28 Octombrie a. c., s'a ținut în parohia Runc cu filia Lunca-Largă, conferința misionară a acestui tract.

Întrunirea conferinței de aici a fost în legătură cu sfințirea unui frumos așezământ de școală românească, făcută cu obolul enoriașilor, însă în cea mai mare parte cu prețiosul sprijin al vrednicului preot Emil Gan.

Duminecă la ora 8 dimineața toți preoții protopopiatului, în frunte cu păr. protopop Vasile Șpan slujesc sf. Liturghie.

A predicat despre „Cercetarea și dragostea ce trebuie păstrată locașului dumnezeesc“ — Biserica — în cuvinte bine simțite păr. Aug. Faur.

Urmează sfințirea noului local școlar, unde a vorbit impresionant păr. N. Scriban, învăț. N. Vasile, și un student.

În numele școlii vorbește învățătorul din loc Nicolae Vasile.

În numele bisericii cuvântă păr. Emil Gan, laudând ostenețele parohienilor, în-deosebi pe donator, care a dăruit locul cu o grădină destul de mare pentru așezarea școlii noi.

Se omagiază călduros bătrânul și înțeleptul d. protopop onorar Nestor Manciu de ziua numelui și activitatea sa rodnică.

Noul locaș se predă corporațiilor bisericești din Lunca-Largă imediat în ședința prezidată de P. On. păr. protopop — destinației cuvenite.

Cu acestea clerul își ia rămas bun dela poporeni și în corpore se îndreaptă spre casele parohiale din Runc, unde urmează ședința intimă la ora 5 p. m.

Se formează biroul și constatarea celor prezenți.

Îndată se dă cuvântul raportorului asupra tezei „Preotul și politica”, care într'un lung deziderat depărtează pe preot de lumea politică cât mai mult, și unde intervin discuții serioase asupra tezei. În special expoziția făcută de p. N. Șerban asupra preotului politic și politica în decursul veacurilor, cum a fost privită de omenire, a stârnit vie admirație din partea tuturor.

La sfârșitul discuțiilor se redactează concluzul unic unde se asociază toți preoții și anume:

1. Preotul să facă întâi „preoție” și apoi politică nu vice-versa.

2. Preotul să facă politică în lumina și adevărul concretizat de dogmele și canoanele bisericii noastre ortodoxe.

3. O politică sănătoasă din care să se observe misionarism, iubire, nu ură, pace nu vrajbă, adevăr nu minciună pentru lumea socială.

4. Preotul nu trebuie scos din drepturile sale cetățenești și politice.

În fine rolul preotului în lumea politică exemplu de virtute în toate domeniile vieții, desbrăcat de orice patimă lumească.

Urmează discuțiuni asupra legii conversiunii și aplicarea ei la averile parohiilor.

După alte comunicări dela Centrul Eparhial-Cluj aduse preoților de dl protopop, conferința este închisă

Conferința misionară din anul acesta a protopopiatului Lupșa, începe un nou câmp de activitate pentru viitor odată cu noul ei animator și conducător.

Pr. IFR. BORDEA

Cercul religios III. Bistrița. În ziua de 8 Noemvrie 1934 ziua sfinților Arhangeli Mihail și Gavril s'a ținut în parohia Galații-Bistriții, protopopiatul Bistrița, ședința cercului III religios sub președinția părintelui paroh Mihail Georgiu.

Programul s'a început prin oficierea serviciului religios în sobor de preoții cercului III. religios.

A predicat părintele Feier și a conferențiat părintele Vasile Deac. Atât predica cât și conferința au fost ascultate cu mult interes de credincioși, ceea ce denotă că subiectele au fost foarte bine alese și mai ales s'a putut constata, că au fost foarte bine studiate și predate.

Întărirea ortodoxiei în Bistrița.

Pornind dela pilda de solidaritate a Românilor macedonenii, așezați pe vremuri în orașele ardelene, cari în împrejurări incomparabil mai grele decât ale noastre, au realizat opere cari stârnesc admirația posterității, femeile ortodoxe din parohia Năsăud s'au organizat în „Societatea ortodoxă națională a femeilor române”, cu scopul de a aduce un aport apreciabil la opera de edificare a bisericii din loc.

Ca program de activitate pentru anul în curs s'a stabilit următorul:

1. Organizarea unui cor bisericesc.

2. Serbarea pomului de Crăciun pentru elevii săraci și sărăcuțoși dela școala de meserii.

3. Invitarea câtorva conferențieri distinși ai bisericii ortodoxe, cari să combată divorțul, să arate rostul vieții de familie etc.

4. Ajutorarea edificării bisericii. Acesta e punctul cel mai important din program.

5. Premiera la religie a elevilor merituși la sfârșitul anului școlar în cadrul unei festivități aparte.

Avem nădejdea că punctele enu-

merate în program vor fi executate în întregime, ținând seamă de comitetul select care s'a ales, având în frunte pe harnica și entuziasta prosoară Emma Mercheș.

Colaborarea societății cu consiliul parohial va ridica prestigiul parohiei noastre din Năsăud, contribuind la înfăptuirea multor opere de interes bisericesc.

Coresp.

F. O. R.

Guvernul și Frația ort. rom.

Telegrama primită de F.O.R. secția Cluj.

„Mulțumiri călduroase pentru omagiile exprimate și asigurări de tot sprijinul pentru Biserica ortodoxă ce urmează a se ridica la Aiud. Gh. Tătărescu.”

*

„Mulțumesc recunoscător pentru sentimentele exprimate în numele adunării generale a F. O. R.-ului dela Aiud și țin să vă asigur că și mai departe voi avea față de Biserica și slujitorii ei aceeași căldură și statornică sollicitudine. Ministru Al. Lapedatu.”

Ipocriți și mistificatori.

Am numit pe întreprizii redactori ai „Unirii” dela Blaj. Mare gaudiu în tabăra lor. Ci-că „Sibiul e condamnat de opinia publică”, iar „F. O. R.-ul bate în retragere.” Dovezile? Un articol regretabil tipărit de preotul bucureștean Petre Chiricuță contra ortodoxiei ardelene, și reprodus cu satisfacție de ziarele uniata „Patria” și „Unirea”. Și al doilea, răspunsul F. O. R.-ului la comunicatul agrist, care ar însemna o capitulare.

Rătăcirii, ca a p. Chiricuță se întâlnesc și printre preoții uniati. Ele nu sunt argumente pentru oameni serioși. Să trecem deci, la ordinea zilei.

În schimb ne vom opri la așazisa capitulare a F. O. R.-ului, căci ea prilejuește câteva declarații uniata, ce nu pot fi lăsate nerelevate.

1. Onorabili mosegniori pretind, că F. O. R.-ul în răspunsul său ar fi redat greșit și ar fi răstălmăcit cuvintele P. S. ordinar Niculescu — care n'a susținut prozelitismul la congresul din Lugoj.

Ei bine, mai cităm odată textual din oficiosul uniata „Vestitorul” dela Oradea (Nr. 20 din 15 Octomvrie pag. 11):

„Noi suntem un avantpost al Romei eterne. Azi ne-am măsurat puterile, dând dovadă de multă disciplină. Aceasta este calea noastră de propagandă și de a cuceri credincioși”. Întrebăm: cine răstălmăcește? Și ca să vedeți, cum își dau arama pe față, redactorii dela „Unirea” scriu în același loc: „fiecare biserică este și trebuie să fie ca Roma: să caute a cuceri sufletele”. Așa dară: „gura păcătoșului adevărul grăește.” Controversa s'a limpezit: prozelitismul este legitim. Iată, ce doream să se știe. Dar atunci, cum rămâne cu ploaia de invective împotriva „prozelitismului” ortodox din Maramurăș și alte părți?

A, zic dumnealor, ăla se practică „cu topor” — pe când cel uniata este „pașnic și persuasiv.” Iată, cum te dă gata iezuitismul catolic! Noroc, că proza asta, nu mai poate înșela decât cel mult naivele oițe dela Veza.

2. F. O. R.-ul i-a reproșat Agru-lui solidaritatea cu Ungurii contra Statului românesc, când vrea să-i smulgă acestuia proprietatea fondului religios și de studii. Agru însă tace.

Știți ce răspunde „Unirea”, făcându-se avocatul Agrului? Că aceste fonduri sunt ale bisericii (ale căreia?), nu ale Statului. Dar n'aduce nici o dovadă. Și crede, că a rezolvit problema.

Oricine deschide însă debaterile parlamentare dela Concordat, va vedea că proprietatea acestor fonduri este numai a Statului.

2. În fine, la invitația făcută Agrului de către F. O. R. de a veni să lupte „frățește” contra „Acordului dela Roma” — „Unirea”, tot fără calitate, răspunde succint-o și învârtind-o: „gata oricând; dar noi n'am cerut Acordul, n'am fost întrebați cum să se facă și nu vom plânge dacă se va anula.” Și reverendisimii sfârșesc — în mod miraculos — prin a declara că totuși nu participă la acțiunea de anulare. Ce atitudini deplorabile!

Să afirmi, că Blajul n'a fost întreat, când dl Valer Pop declară precis în broșura lui, că din contră, Episcopatul uniata a fost solicitat să adere dar a refuzat (pag. 29 și 73: „Biserica-uniata nu s'a asociat la această acțiune, ci a dat declarațiuni de desinteresare, chiar de reprobare a unor măsuri, considerate spoliatoare”).

Așa stând lucrurile, întrebăm și noi: cine perseverează în mistificări?

INFORMAȚIUNI

Ședințele Sf. Sinod. Într'una din aceste ședințe s'a aprobat regulamentul pentru alegerea arhierilor. O comisie de 5 membri ai Sf. Sinod va face examenul canonic al candidaților la arhierie, propunând pe cei cari împlinesc condițiile.

Sfințirea bisericii din T. Murăș. Azi Duminecă, are loc sfințirea bisericii noastre din Târgu-Murăș. Frumusețea acestui locaș dumnezeesc, zidit în stil bizantin și de proporții mari, este o nouă biruință a ortodoxiei acolo într'un oraș, unde în trecut n'am cunoscut decât prigoana și umilirile. Va fi o zi de mare bucurie pentru toată eparhia noastră, dar îndeosebi pentru credincioșii din Tg.-Murăș, cari n'au pregetat să aducă toate jertfele, în frunte cu vrednicul și mult ostenitorul P. C. prot. Ștefan Rusu. Sfințirea se va face în cadrul unor festivități deosebite de P. S. Episcop Nichita al Argeșului. — Vom reveni.

Comemorarea lui Zaharia Boiu și Nicolae Cristea. Împlinindu-se un veac dela nașterea devotaților slujitori ai bisericii și neamului: Zaharia Boiu și Nicolae Cristea, Consiliul arhiepiscopiei române din Sibiu, a aranjat un festival comemorativ Duminecă trecută, în sala Prefecturii. S'au remarcat între cei prezenți numeroși membri din familiile regretaților ca: senator T. Boiu, părintele Ioan Baptist Boiu și Olimpiu Boiu, șeful do-

meniilor de munte ale Coroanei, apoi fiicele lui Nicolae Cristea, d-nele Dr. Schiau, d-na Ivan și d-na Dr. Măcelariu, dl Adrian Cristea, director pensionar, fiu și dl Dr. Nicolae Cristea, notar public, nepot.

Cuvântul ocazional a fost rostit de prof. Dr. Lucian Bologa. Dl Dr. George Preda, vice-președ. „Astrei”, aduce omagiul de recunoștință al bătrânei „Astre”, care a avut de membri pe Zaharia Boiu și Nicolae Cristea câteva decenii. — Din partea ziarului „Telegraful Român” vorbește părintele prof. Dr. Stăniloae. D-șoara Balomiri Eugenia din clasa VII a școlii normale, recită poezia „Vindecare” de Zaharia Boiu. — Corul școlii normale execută apoi „Pui de lei” și „Deșteaptă-te Române”.

Legea Românească. Organul eparhiei noastre dela Oradea a îmbrăcat și el haină de sărbătoare, ieșind în 24 pagini, cu ocaziunea serbărilor jubilară la împlinirea a 150 de ani dela zidirea catedralei ortodoxe de acolo. Astfel Nr. 22, din 15 Noemvrie capătă o valoare documentară de preț pentru istoria Episcopiei, dar și pentru aceea a culturii românești dela granița de vest. Felicităm redacția la gândul bun ce l-a avut.

Pomenirea mitropolitului Andrei Șaguna. Vineri în 30 Noemvrie s'a săvârșit în Catedrală un parastas solemn între pomenirea nemuritorului Andrei, ctitorul Mitropoliei ardelene. Domnul să-i dea odihnă vecinică.

Ecumenicitatea și Biserica Romei. „Există două concepții despre ecumenicitate: una orizontală și alta verticală. Pentru cea dintâi, unitatea

ecumenică consistă în strângerea și organizarea tuturor, de pe întreaga suprafață a pământului. Spre această concepție înclină Biserica Romei. Pentru concepția verticală, ecumenismul este o dimensiune în adâncime, care poate să fie calitatea chiar a fiecărei eparhii. Aceasta este concepția ortodoxă și ea este mai adecvată mișcării ecumenice.

Romano-catolicii nu vor lua parte activă la această mișcare, decât dacă vor ajunge să-și înfrângă voința imperialistă și să-și găsească în jurul lor subiecte și nu obiecte de reacțiune." (Din N. Berdiaev).

Al XXIV-a ajutor din Fondul ajutorului preoțesc, în suma de 54.400 Lei s'a acordat familiei fie iertatului protopop stavrofor Grigorie Pletosu, din Bistrița, decedat la 4 Noemvrie a. c.

"Pasărea pe limba ei piere". Redactorii „Unirii” din Blaj sunt adevărați acrobați în afișarea de inexactități. Vom notă una, de esență tragi-comică. Dumnealor ne tot dau ghes — chiar și în ultimul număr — că noi ne-am pretă la „falsificări” de știri, numai spre a compromite uriașia. De pildă am scris, că episcopul Hommer din Letonia, asasinat de curând, ar fi uniat, deși era ortodox. Mărturisim că, știrea am luat-o din ziarele din capitală, și am dat-o în Nr. din 4 Nov. a. c. Ce credeți, cine a mai publicat-o, și încă în text identic cu al nostru? Nimeni altcineva, decât... „Unirea” înșasi. Și încă cu 7 zile înaintea noastră, sub titlul sugestiv și nefalsificat: „Episcop unit asasinat” (cf. Nr. 43 din 27 Oc-

tomvrie, informația a 4-a din „Știri mărunte”).

Iată, în ce postură jalnică se pun acești mici condotieri ai calomniei catolice!

Revenire la matcă. În orașul Novi-Sad din Banatul iugoslav au revenit de curând la ortodoxie 200 de sârbi romano-catolici. Strămoșii lor fuseseră trecuți cu sila la papistășie în vremea marilor prigoniri religioase de sub domnia Mariei Terezia. Tot așa au pățimit și Românii, fiind desbinați în două de Viena catolică. Întoarcerea la vatră va trebui să se producă și la noi.

„Cartea neagră” dela Blaj. Aflăm cu întârziere de un interview al I. P. S. Mitropolit greco-catolic dela Blaj, publicat în ziarul „Curentul”. Nu ne surprinde cătuși de puțin reportajul de 4 coloane întregi, date fiind legăturile gazetei cu cercurile catolice, dar suntem mirați de declarațiunile, ce i se atribuie capului Bisericii unite. Venerabilul ierarh se plânge contra Statului, care n'ar respecta Constituția în ce privește pe greco-catolici, fiindcă nu-i tratează pe picior de egalitate cu ortodocșii. Și în consecință anunță, că în curând va ieși de sub tipar o Carte neagră a nedreptăților, tipărită chiar de mitropolia Blajului. Iată, o veste senzațională. Să nu ne mirăm deci, că tensiunea religioasă de azi dintre noi și uniati sporește. Nu noi ațâțăm focul. Să nu ni se reproșeze nimic, dacă la rândul nostru vom răspunde fără menajamente. Așteptăm bomba!

On. Preoți! Recomandați credincioșilor „PÂINEA VIETII” carte de rugăciuni pentru toți creștinii, tipărită cu binecuvântarea și aprobarea P. f. S. Sale Episcopul Nicolae al Clujului, fiind cea mai ieftină și bogată carte de rugăciuni. Prețul 30 Lei, legată. La comandă de 10 bucăți acordăm rabat. Se găsește la *Librăria Eparhiei ort. rom. din Cluj (Piața Cuza Vodă Nr. 6).*

ȘTIRI OFICIALE

Nr. 7367/1934.

CIRCULARĂ

către toate oficiile protopopești și parohiale.

Viața religioasă-morală în mersul ei întâmpină multe piedeci. Timpul prezent o putem spune — fără rezervă — că se ilustrează prin o atitudine dușmănoasă către Biserică și religie în general. N'a fost nici odată mai de importanță și nici odată Biserica nu a avut mai multă nevoie ca și azi, ca prin răspândirea învățaturii creștine în masele credincioșilor să-și asigure o trăinicie. Rezolvirea norocoasă a acestei probleme și deci izbânda Bisericii asupra tuturor relelor cu care are de luptat astăzi este în funcțiune de felul în care se face instrucția și educația religioasă în școli. Tineretul de astăzi este chemat să devie în viitorul apropiat luminat și bun ortodox. Reușita instrucției și educației religioase este în mare parte dependentă de manualele de religie întrebuințate în școli. Ministerul Instrucțiunii în înțelegere cu Sf. Sinod au elaborat un nou program pentru școala primară

și totodată un program pentru învățământul religios din școala primară.

Pentru a pune la îndemâna preoțimeii noastre, — chemată să predea religia în școala primară — manuale potrivite și adaptate programei noi analitice am acordat binecuvântarea noastră arhierescă împreună cu îndrumarea de a publica asemenea cărți d-lui Dr. A. Buzdug, profesor la Academia noastră teologică.

De aceea invităm cu insistență On. preoțime a prevede pe copii cu aceste cărți, iar pentru copiii săraci să se cumpere din bugetul parohiilor, ca astfel să nu fie lipsiți de această hrană sufletească.

În vizitațiile noastre canonice și în inspecțiile P. O. protopopi vom acorda deosebita atențiune de felul în care se face învățământul nostru religios și vom da indicații organelor noastre de control ca să ne raporteze întrucât instrucția și educația religioasă se face în conformitate cu indicațiunile noastre de mai sus.

Cluj, la 25 Noemvrie 1934.

Consiliul eparhial.

Nr. 7262/1934.

COMUNICAT

Atragem atenția preoțimeii noastre asupra circularului Nr. 10085 bis. al Mitropoliei noastre trimis fiecărei parohii și așteptăm ca fiecare preot să-i dea atenția cuvenită și să-l împlinească.

Cluj, la 27 Noemvrie 1934.

Consiliul eparhial.

Nr. 7405/1934.

COMUNICAT

Consistorul Mitropolitan din Sibiu, pornind dela un caz concret din eparhia Oradea-Mare, în ședința sa din 30 Octomvrie 1934 a decretat următoarele:

„Concluzul congresului Nr. 43/1924 privitor la examenul de promovare a preoților nu a modificat concluzul congresual Nr. 111 din 1888 privitor la candidare pentru postul de protopresbiter, astfel în ce privește condițiunea examenului de maturitate (bacalaureat) au rămas nemodificate alineatele a) și e) ale concluzului normativ Nr. 111/1888.”

Prin urmare pentru ocuparea postului de protopop se cere necondiționat absolvența de liceu cu bacalaureat conform concl. Nr. 111 din 1888.

Cluj, la 23 Noemvrie 1934.

Consiliul eparhial.

Nr. 7351/1934.

COMUNICAT

La cererea reuniunilor de meseriași din București, cu adresa Nr. 9102, face apel la toate instituțiile ca să sprijinească numai pe meseriașii și industriașii români.

Precum Biserica noastră românească este alcătuită, susținută, ajutată și apărată numai de români, clasa de mijloc românească din Ardeal și Banat, cerem cu tot dreptul ca toate lucrările și toate furniturile necesare Sf. noastre biserici, instituțiilor aparținătoare și slujitorilor ei tot cuprinsul țării, să fie efectuate și confecționate exclusiv numai de muncitori, meseriași, industriași și negustori români de origină.

După cum străinii de neamul și legea românească nu contribuie la susținerea și apărarea Bisericii noastre, tot astfel banul Bisericii al instituțiilor și slujitorilor acesteia să nu-i subvenționeze pe aceștia, ci pe proprii ei fii sufletești, rămânând acești bani în patrimoniul neamului românesc.

Celelalte culte: catolic, reformat, mozaic procedează în acest fel, nelăsând să se apropie măcar profesioniștii nostri de lucrările lor.

Superioritatea reală, materială și culturală a străinilor cu presă subversivă, cu acțiuni revizioniste, comuniste și sectare ne constrânge să sprijinim efectiv, conștient și sistematic, sporirea și întărirea clasei de mijloc românești, ca factor vital al existenței neamului, țării și Bisericii românești și pentru românizarea orașelor noastre înstrăinate.

Aducem aceasta la cunoștința preoțimeii noastre spre conformare. Cluj, la 24 Noemvrie 1934.

Consiliul eparhial.

No. 409—1934.

(23) 3—3

CONCURS

Să publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II. Lupșa, protopopiatul Lupșa cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat conform pregătirii.
2. Până la zidirea caselor parohiale, consiliul parohial să va îngriji de locuință potrivită.
3. Una zi de lucru dela fiecare familie, care obligământ va putea fi schimbat cu contribuție în cereale și lemne de foc, după starea fiecărei familii.
4. Stola îndatinată.

Concurenții își vor înainta cererea și documentele prescrise oficiului protopopesc în termenul fixat și cu prealabila noastră autorizație să vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Candidații vor avea să prezinte și act de învoire dela P. S. S. Episcopul nostru, fără care act nu vor fi admiși în candidare.

Baia-de-Arieș, la 5 Nov. 1934.

In înțelegere cu consiliul parohial din parohia Lupșa.

Vasile Șpan, protopop.

Nr. 536/1934 prot.

(24) 3—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II. Valea largă protopopiatul Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conform pregătirii.
2. Casă parohială corăspunzătoare.
3. Sesiune parohială 32 jugăre pământ bun.
4. Stola îndatinată.

Candidații își vor înainta cererea cu documentele prescrise oficiului nostru protopopesc în termenul fixat și cu prealabila noastră autorizație se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Candidații vor avea să prezinte și act de învoire dela P. S. S. Episcop, fără care act nu vor fi admiși în candidare.

Luduș, la 10 Noemvrie 1934.

In înțelegere cu consiliul parohial din Valea Largă.

Romul Popa, protopop.

POSTA REDACȚIEI

Pr. G. Tr., Ponor. Nu putem publica din motive, pe cari ușor le poți înțelege și Domniata și mai ales cel vizat. Meritele rămân nepieritoare, dar pasul greșit — numai timpul îl poate vindeca.

Dr. V. S., în Tg.-Murăș. Exact. Răspunsul F.O.R.-ului la comunicatul Agrului s'a trimis și ziarului „Curentul”. Acesta singur s'a găsit să refuze publicarea, probabil spre a dovedi, cât de obiectiv înțelege să fie, într-o problemă atât de gravă. Cititorii ortodocși să ia aminte!

A apărut:

„CLUJUL ROMÂNESC”

Calendarul Eparhiei noastre pe anul 1935 și se află de vânzare la Librăria eparh.

Prețul unui exemplar:

cu Șematism . . . 30 Lei.
fără Șematism . . . 15 Lei.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.